

JÁRÓBETEG TÁJÉKOZTATÓ – HÁZIREND

Semmelweis Egyetem Pulmonológiai Klinika (továbbiakban Intézmény)

A Semmelweis Egyetem kiemelten fontos feladatának tartja a páciensek (szükség esetén hozzátartozóik; a továbbiakban: Beteg) tájékoztatáshoz fűződő jogának teljes körű gyakorlását, az orvos-beteg és egészségügyi szakdolgozó-beteg kapcsolatban az eredményes betegellátáshoz szükséges információ áramlásának biztosítását. A beteg-tájékoztatóval széleskörű ismereteket szeretnénk nyújtani a beteg-tájékoztatási gyakorlatról, a betegek jogairól és kötelességeiről, illetve a Házi rendről.

A tájékoztató célja, hogy hasznos információkkal segítsük az Ön intézménybeli ellátását, csökkentsük az Önben rejlő esetleges bizonytalanságot és kiszolgáltatottság érzését. Az ellátáshoz szükséges tudnivalók rendelkezésre állása egyaránt fontos a beteg (és hozzátartozó) és az intézmény munkatársai számára is, az ellátás így valósítható meg eredményesen, hatékonyan és biztonságosan.

Ön, hozzátartozói, valamint munkatársaink védelmében a légúti fertőzések kivédésére maszk viselése kötelező.

Járóbeteg szakrendelés beutalóval, előzetes előjegyzéssel vehető igénybe.

Szakambuláns ellátás a megelőző ellátás szerinti javaslattal, előzetes előjegyzéssel vehető igénybe.

AZ EGÉSZSÉGÜGYI INTÉZMÉNY/KLINIKA BELSŐ MŰKÖDÉSI RENDJÉRŐL

1. Az egészségügyi intézmény megközelítése, az infrastruktúrához kötődő információk

1.1. Az intézmény megközelíthetősége

Intézményünk **címe**: 1083 Budapest, Tömör u. 25-29.

Intézményünk levelezési címe:

1085 Budapest, Üllői út 26.

1428 Budapest, Pf.2.

Intézményünk honlapja: <http://semmelweis.hu/pulmonologia/>

Intézményünk e-mail címe: titkarsag.pulm@semmelweis-univ.hu

Intézményünk **telefonszámai**: 06-1-355-9733

Porta: 06-1-355-9733

Időpont kérés telefonon: 06-1-355-9733/57015-ös mellék munkanapokon 14:00-15:00 óra között beutalóval rendelkező betegek számára

Fax: 06-1-214-2498

Intézményünkbe az alábbi módokon **juthat el**:

tömegközlekedéssel: Semmelweis Klinikák metrómegállótól kb. 5 perc sétálva.

gépkocsival: GPS koordináta: É 47.48527 és a K 19.08214

Parkolási lehetőségek:

Az környező utcákban. A parkolás a Klinika környékén mindenhol díjköteles.

1.2. Intézményen belüli tájékozódás

Intézményünkben portaszolgálat működik, melyet megtalál az intézmény főbejáratánál.

Intézményünk főbejáratánál megtalálja az útbaigazító feliratokat. A betegfelvételi iroda a főbejáratától balra található "A" jelű folyosó és váróterem végén található. Itt történik a járóbeteg szakrendelésre való bejelentkezés sorszámhúzást követően.

Az Intézmény oldalsó bejárata mozgáskorlátozottak részére akadálymentesített. A mozgáskorlátozottak részére is használható a látogatói WC, mely a "B" jelű folyosó végén található, a kulcsot a portán lehet felvenni.

1.3. Liftek használata

Intézményünkben két központi lift található, melyből 1 lift használható a betegek által. A betegeket és kísérőiket kérjük, hogy a liftet csak legszükségesebb esetben használják.

2. Az egészségügyi intézménybe való előjegyzéssel, beléptetéssel, felvétellel, illetve az ott történő ellátással kapcsolatos tudnivalók

2.1. Az előjegyzés, felvétel menete

Intézményünkbe való bejelentkezése történhet: személyesen, kontroll során előjegyzéssel, stb. Az előjegyzéshez szükségesek a következő adatok: a beteg neve, TAJ-száma, telefonszáma.

A felvételnél a betegfelvételi irodán kell jelentkezni, ahol az okiratok ellenőrzése és a számítógépes nyilvántartásba vétele történik.

A tüdőgyógyászati szakrendelés kizárólag beutalóval vezető igénybe.

Szakambulanciákra előzetes időpontbiztosítás után beutalóval, vagy korábbi vizsgálat során ~~egyeztetett időrend szerint~~ előjegyzett időpontban fogadunk betegeket (pl. súlyos asztma, ILD, PH, alvás, transzplantációs, autoimmun, onkológiai gondozás, sportpulmonológia, rehabilitáció stb. szakambulanciák)

A számítógépes rendszerben való rögzítése és személyes dokumentumok visszaadása után a felvételt intéző kolléga tájékoztatja a beteget, hogy az szakrendelés/szakambulancia hol található az épületben. A szakambulanciákra való behívás az előzőleg kihúzott sorszám alapján történik.

Tájékoztatjuk, hogy a sürgősségi esetek, illetve a kórházi ellátásban részesülők vizsgálatai előnyt élveznek, ezért a behívási sorrend, illetve az előjegyzésben megadott időpont módosulhat. Köszönjük megértésüket és türelmüket!

2.2. Behozandó egészségügyi és személyes dokumentumok

Az Ön kötelező azonosításához szükséges személyes iratok:

- személyi azonosító igazolvány, ennek hiányában jogosítvány, útlevél
- lakcímkártya
- TAJ kártya vagy Európai Egészségbiztosítási Kártya

Ellátásának biztonságos megtervezéséhez szükséges egészségügyi dokumentációk:

- beutaló,
- korábbi zárójelentések, ambuláns lapok,
- leletek, vizsgálati eredmények (laboratóriumi leletek, röntgen lelet, CT, MR vizsgálat lelete és CD képanyaga)

Gyógyszereinek listája, adagolása (inhalációs gyógyszerek, szemcsepp, orrcsepp, tapasz stb. is) és egyéb gyógyszernek nem minősülő táplálék kiegészítők, vitaminok stb. listája, adagolása és dózisa.

Amennyiben releváns, az egyes betegséghez vagy gyógyszereszedéshez kapcsolódóan vezetett naplót is be kell mutatni a vizsgálatot/beavatkozást végző orvosnak.

2.3. Előkészítés vizsgálatokhoz, bizonyos beavatkozásokhoz

Intézményünkben a következő vizsgálatok elvégzéséhez előkészítés szükséges: allergiás bőrteszt (Prick-teszt), specifikus (KCI-os) provokációs légzésfunkciós teszt, ergospirometria, hörgőtükrözés. A vizsgálatok leírása az Intézmény honlapján megtalálható.

Ahhoz, hogy eredményesen el lehessen végezni a vizsgálatot/beavatkozást, kérjük, hogy mindenkor a tájékoztatóban leírtaknak megfelelően készüljön fel.

A nem megfelelően kivitelezett előkészítés megghiúsíthatja, ronthatja az eredményt.

3. Az intézményben való benttartózkodás rendje

Az Intézményi tartózkodása alatt kérjük a következő normák betartását:

Várakozás: a vizsgálatok nem érkezési sorrendben történnek. Várakozás az ambulanciákon kialakított váróban, illetve az adott orvosi szoba előtt (előzetes egyeztetés szerint) történik.

Általános viselkedési elvárás: kérjük a csend betartását a betegek nyugalma és a zavartalan munka érdekében. Kérjük fokozottan ügyeljen a tisztaságra.

Kép és hangfelvétel készítése:

Az Intézményben való ellátása során állókép, mozgókép vagy hangfelvétel készítése szigorúan tilos, megosztás BTK szerinti eljárást von maga után.

Az Intézmény területére tilos fegyvert, vagy – a jogszabályban meghatározott – közbiztonságra különösen veszélyes eszközt, élőállatot – a vonatkozó rendeletben meghatározott „segítő kutya” kivételével – behozni.

4. Intézményünk munkarendje

Intézmény járóbeteg ellátási részlegének nyitvatartása: munkanapokon 7:15-15:00

5. A beteg távoztása

Az elvégzett vizsgálat/beavatkozás után Ön általában távozhat az Intézményből. Vannak esetek, amikor valamilyen feltételhez kötött az, hogy biztonságosan elhagyja az Intézményt. Szükség lehet pl. a vizsgálat elvégzését követően várakozni, ha esetlegesen a vizsgálat ismétlése szükséges pl. nem megfelelő vizsgálati eredmény (pl. röntgen kép minősége stb.) miatt. Néhány beavatkozás/vizsgálat után meghatározott várakozási idővel kell számolni, amíg még monitorozzák az Ön állapotát. Munkatársaink tájékoztatják a szükséges teendőkről a beteget. Kérjük, ne hagyja el a helyszínt azelőtt, hogy tájékozódna a teendőkről.

Elbocsátása előtt az alábbi dokumentumokat töltjük fel a egészségügyi dokumentációs térbe (EESZT, köznyelvi kifejezéssel felhő):

- ambuláns lap,
- ha szükséges szakorvosi javaslat (gyógyszer, tápszer, gyógyászati segédeszköz)
- receptek az újonnan beállított gyógyszerekről

A járóbeteg szolgáltatás kapcsán mindenképp érdemes tudakozódnia az alábbi kérdésekről:

- további gyógyszeresedés rendje,
- lehetséges mellékhatások,
- azok az esetek, tünetek, panaszok, amikor azonnal orvoshoz szükséges fordulni,
- következő kontroll időpontja, helye,
- követendő életmód,
- ha a leletet nem azonnal kapja kézhez, annak átvételi feltételeiről.
- speciális szakmai csoport –team– döntés eredményéről

/kiegészíthető az egyéb speciális információkkal/

Az Intézmény a jövő egészségügyi szakembereit képző hely (Egyetem), így valamennyi diagnosztikus és terápiás beavatkozás, vizsgálat és konzílium esetén orvostanhallgatók, egészségtudományi kar, vagy egészségügyi szakiskola hallgatói is részt vesznek. A képzés több nyelven zajlik, így lehet, hogy az Ön vizsgálata során pl. angol vagy német nyelven is történik oktatás. Köszönjük, hogy segíti kollégáinkat és a jövő egészségügyi szakembereit a vizsgálatainak során. Oktatással kapcsolatos kérdéseire is örömmel válaszol az Ön ellátásában és egyben az oktatásban is dolgozó kollégánk.

6. Biztonság

Vagyonvédelem, értéktárgyak megőrzése

Az Intézetben értékmegőrzésre lehetőség nincs. A betegek által behozott értékekért felelősséget nem vállalunk. Köszönjük, hogy fokozottan vigyáz értékeire.

Tűzvédelem

Az Intézet területén a dohányzás és nyílt láng használata szigorúan tilos!

Dohányzásra kizárólag az utcai bejáratától számított **5 méteres körzeten kívül** van lehetőség.

Tűz esetén kérjük, kövesse az intézmény munkatársai, portaszolgálat vagy a hatóság utasításait! A menekülési útvonalakat a folyosón elhelyezett alaprajzokon tekintheti meg.

Az intézmény kiürítése esetén kérjük, hogy az épület elhagyását azonnal kezdje meg és kövesse a menekülési útvonalat jelző zöld nyilakat (mennyezeten, oldalfalon elhelyezve a folyosókon)!

Környezetvédelem

Intézetünkben a hulladékok gyűjtése szelektív módon történik.

Erre rendszeresített gyűjtőket a klinika folyosón helyeztük el. Köszönjük, hogy kizárólag a feliratokon szereplő szemetet helyezik a szelektív hulladékgyűjtőkbe.

Amennyiben bizonytalan az adott hulladék elhelyezését illetően, javasoljuk a kommunális hulladéktárolóba való elhelyezést.

Az egészségügyi ellátás során veszélyes hulladékok is keletkezhetnek, melyeket a többi hulladéktól külön, erre rendszeresített hulladékgyűjtő edényben gyűjtünk. Bár a veszélyes hulladékot legtöbbször az egészségügyi személyzet helyezi el, előfordulhat, hogy ellátása során Önnél is keletkeznek ilyen jellegű hulladékok, leginkább pl. vérvétel után, vérrel szennyezett gézlap. Kérjük, ha Önnél ilyen veszélyes hulladék keletkezik, azt minden jelezze a személyzetnek, aki segíti a megfelelő tárolóba a kidobást.

Rendkívüli események, segítségkérés

Amennyiben rendkívüli – a házirendbe, jogszabályba ütköző vagy egyéb a normálistól eltérő – eseményt észlel (pl.: lopás, egyéb rendbontás, tűz stb.) kérjük, hogy haladéktalanul jelezze az Intézmény munkatársainak, a portaszolgálatnak, vagy hívja a nap 24 órájában az

Egyetem Központi Diszpécser- és Járőrszolgálatát a 06 20 663 2000-es telefonszámon (belső telefonról 0*2000, vagy központon keresztül a 2000-es mellék)!

7. Betegazonosítás

Intézményünkben a betegellátás biztonsága érdekében és az esetleges tévesztések elkerülése (pl.: betegcsere, leletcsere, stb.) érdekében **szakrendelési regisztrációs lapot** működtetünk a betegek és vizsgálatainak elrendelése és azonosítása céljából az elektronikus regisztráció mellett.

Ezen túl, az Ön biztonsága érdekében, ellátása során egyes tevékenységek megkezdése előtt (pl. gyógyszer beadása, vizsgálat elvégzése, átadási folyamatok) munkatársaink megkérdezhetik Öntől nevét, és más adatát is annak érdekében, hogy személyazonosságáról megbizonyosodjanak. Kérjük, válaszaival ekkor is segítse munkánkat!

8. Térítés ellenében nyújtott szolgáltatások

Intézményünkben – térítés ellenében – további szolgáltatások igénybevételére nyílik lehetőség. Ezeket a szolgáltatásokat az Egyetem Térítési Díj Szabályzata (<http://semmelweis.hu/betegellatas/teritesi-dijak/>) tartalmazza, mely az egyetem honlapján érhető el.

9. Egyéb szolgáltatások

Intézetünk területén az alábbi egyéb szolgáltatások **nem** érhetőek el:

Büfé a Semmelweis Egyetem Pulmonológiai Klinika területén nem található.

Meleg étkezésre a környező utcák éttermeiben van lehetőség.

Gyógyszertár a Klinika közelében a Korányi Tömbben működő **Korányi Patika** (1083 Budapest, Üllői út 78.), található.

Wifi: nincs

Bank automata: nincs

10. Betegjogok és betegkötelezettségek

(lásd Jelen dokumentum végén *BETEGJOGOK GYAKORLÁSA* c.)

Pácienseinket megilletik az egészségügyről szóló 1997.évi CLIV. törvényben meghatározott betegjogok. Ezek az egészségügyi ellátáshoz való jog, az emberi méltósághoz való jog, a kapcsolattartás joga, a gyógyintézet elhagyásának joga, a tájékoztatáshoz való jog, az önrendelkezéshez való jog, az ellátás visszautasításának joga, az egészségügyi dokumentáció megismerésének joga, az orvosi titoktartáshoz való jog.

Ugyanakkor a betegjogok mellett, a betegnek az intézetben való tartózkodás, a gyógyítási folyamat során kötelezettségei is vannak.

11. A betegjogi jogvédelem lehetősége

11.1. Panaszkezelés

Ha a beteg vagy hozzátartozója az egészségügyi ellátás igénybevétele során az ellátással összefüggésben panaszt kíván tenni, és az őt kezelő ambulancián/szakrendelésen nem nyer orvoslást, panaszát az intézet igazgatóságán jegyzőkönyvbe diktálhatja. 10 munkanapon belül a panaszbejelentés kivizsgálásáról írásbeli tájékoztatást kap az egészségügyi intézménytől.

Az intézet panasz kivizsgálási rendje nem érinti a beteg azon jogát, hogy a panasz kivizsgálásával összefüggésben más szervhez is fordulhat (Betegjogi képviselő).

11.2. Betegjogi képviselő

Panaszával fordulhat a területileg illetékes betegjogi képviselőhöz is az alábbi elérhetőségeken:

Betegjogi képviselő

neve: Dr. Mina András

telefonszáma: +36-20-489-9577

fogadó órája, helye: telefonos egyeztetés szerint

e-mail címe: andras.mina@ijb.emmi.gov.hu

Fő tevékenysége:

- segít a betegnek panasza megfogalmazásában,
- kezdeményezheti a panasz kivizsgálását,
- a beteg – illetve egészségügyi okból történő akadályoztatása esetén a hozzátartozó – írásbeli meghatalmazása alapján panaszt tehet az egészségügyi szolgáltató vezetőjénél, fenntartójánál, továbbá a beteg gyógykezelésével összefüggő ügyekben eljár az arra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságnál, és ennek során képviseli a beteget,
- segíti a beteget az egészségügyi dokumentációhoz való hozzájutásban, azzal kapcsolatos megjegyzések, kérdések feltételében.

A betegjogi képviselő panaszkezelése:

- A betegjogi képviselő tájékoztatja a beteget a megtett panasz és arra kapott válasz tartalmáról, az eljárási cselekmények helyzetéről, az esetleges további jogorvoslatok, eljárások kezdeményezésének lehetőségeiről.
- A betegjogi képviselőtől a panasz kivizsgálására irányuló megkeresésre az egészségügyi szolgáltató vezetője 30 napon belül érdemben válaszol.
- A betegjogi képviselő a panasz megalapozottsága esetén az érintett és a szolgáltató közötti megegyeztetés létrehozására törekszik.

A betegjogi képviselő jogai, kötelezettségei:

A betegjogi képviselő – az ellátás zavartalanságát nem veszélyeztetve – illetékességi körében jogosult:

- az egészségügyi szolgáltató működési területére belépni,
- az ügyre vonatkozó iratokba betekinteni,
- az egészségügyben dolgozókhoz kérdést intézni.

A betegjogi képviselő köteles:

- a betegre vonatkozó orvosi titkot megtartani,
- a beteg személyes adatait a vonatkozó jogszabályok szerint kezelni,
- az egészségügyi szolgáltató működésével kapcsolatban észlelt jogsértő gyakorlatra és egyéb hiányosságokra a szolgáltató vezetőjének, illetve fenntartójának a figyelmét felhívni, és azok megszüntetésére javaslatot tenni,
- különös figyelmet fordítani az életkoruk, testi vagy szellemi fogyatékoságuk, egészségi állapotuk, illetve társadalmi-szociális helyzetük miatt kiszolgáltatott helyzetben lévők betegjogi védelmére,
- rendszeresen tájékoztatni az egészségügyi dolgozókat a betegjogokra vonatkozó jogszabályokról, és azok változásairól.

BETEGJOGOK GYAKORLÁSA

Betegjog mindazon jogosultságok összessége, melyek az egészségügyi ellátás során az azt igénybevevő személyt megilletik. A betegjogoktól nem választhatók el a beteg kötelezettségei sem, melyeket a betegjogok mellett ebben a kiadványban ismertetünk.

I. BETEGJOGOK AZ EGÉSZSÉGÜGYI TÖRVÉNYBEN (1997.évi CLIV. törvény)

1. AZ EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁSHOZ VALÓ JOG

Az életmentő, illetve a súlyos vagy maradandó egészségkárosodás megelőzését biztosító ellátást, a fájdalom csillapítását, illetve a szenvedés csökkentését is jelenti. Az egészségügyi ellátáshoz való jog akkor megfelelő, ha a vonatkozó szakmai, etikai szabályok, irányelvek betartása megtörténik. Folyamatosan hozzáférhetőnek kell lennie az ellátásnak, ami azt jelenti, hogy a beteg **egészségügyi állapotának megfelelő ellátási szinten**, például alapellátásban, járó,- vagy fekvőbeteg-ellátásban kell az adott ellátást biztosítani.

2. AZ EMBERI MÉLTÓSÁGHOZ VALÓ JOG

azt jelenti, hogy a betegen kizárólag az **ellátáshoz szükséges beavatkozások** végezhetők el, továbbá, hogy a beteg ellátása során szeméremérintésére tekintettel ruházata csak a szükséges időre és szakmailag indokolt mértékben távolítható el. A beteget csak méltányolható okból és indokkal lehet **várakoztatni**.

A beteg az ellátás során korlátozható jogainak gyakorlásában, de csak indokoltan a törvény szerinti feltételek fennállása esetén. A beteg személyes szabadsága is korlátozható ugyan, de csak sürgős esetben, illetve mások és saját testi épsége, egészsége, élete megóvása érdekében.

A **korlátozó intézkedéseket** főszabály szerint a kezelőorvos rendelheti el. (Kivételt képeznek ez alól azok az intézmények, ahol nincs állandó orvosi felügyelet: akkor a korlátozó intézkedést a szakápoló is elrendelheti, úgy hogy arról a kezelőorvost jóváhagyás céljából értesíti.) A korlátozó intézkedésről a területileg illetékes szakterületnek megfelelő jogvédelmi képviselőt (betegjogi, ellátottjogi vagy gyermekjogi képviselőt) is értesíteni kell. Az intézkedés jóváhagyása esetén az orvosnak jogszabályban meghatározott időközönként felül kell vizsgálnia a korlátozó intézkedés elrendelésének jogszerűségét. A korlátozás addig tarthat, amíg az elrendelés oka fennáll.

3. A KAPCSOLATTARTÁS JOGÁNAK GYAKORLÁSA

mindig a gyógyintézetben meglevő feltételektől függ, ezt a **Betegtájékoztató-Házirend** tartalmazza. Természetesen a joggyakorlás feltétele a betegársak jogainak tiszteletben tartása és a betegellátás zavartalanságának biztosítása is. Ez a jog magában foglalja, hogy a betegnek joga van a gyógykezelés ideje alatt szeretteivel, hozzátartozóival, és egyéb személyekkel kapcsolatot tartani, látogatókat fogadni, vagy egyes személyeket a látogatásból kizárni.

Súlyos állapotú betegnek joga van ahhoz, hogy az általa, vagy cselekvőképtelensége esetén törvényes képviselője által megjelölt személy mellette tartózkodjon. A **kiskorú beteg** mellett tartózkodhat szülője, vagy törvényes képviselője, illetve az általuk megjelölt személy. A **szülő nőnek** joga van ahhoz, hogy az általa megjelölt személy a vajúadás és a szülés alatt folyamatosan vele lehessen, a szülést követően pedig ahhoz, hogy gyermeke vele lehessen, ha ennek orvos-szakmai akadályja nincs.

A betegeket megilleti a vallási meggyőződésüknek megfelelő egyházi személlyel való kapcsolattartás és a szabad vallásgyakorlás joga is.

4. A GYÓGYINTÉZET ELHAGYÁSÁNAK JOGA

alapján a beteg a gyógyintézetet **elhagyhatja**, ha azzal mások testi épségét, egészségét nem veszélyezteti. Amennyiben a beteg bejelenti a távozási szándékát, avagy bejelentés nélkül távozik, akkor ezt a kezelőorvosnak rögzíteni kell a beteg egészségügyi dokumentációjában. Cselekvőképtelen, korlátozottan cselekvőképes, illetve az egészségügyi jogok gyakorlása tekintetében részlegesen korlátozott személy esetén a törvényes képviselőt/helyettes joggyakorlót/támogatott döntéshozót a gyógyintézet értesíti. A beteg gyógyintézetből való **elbocsátása** esetén őt, illetve hozzátartozóját erről – lehetőség szerint – 24 órával korábban tájékoztatni kell.

5. A TÁJÉKOZTATÁSHOZ VALÓ JOG

kétfajta lehet, az önrendelkezési és a terápiás célú. Az **önrendelkezési** tájékoztatás célja, hogy a beteg megalapozottan dönthessen a kezelésbe történő beleegyezésről vagy elutasításról. A **terápiás** tájékoztatás célja a terápiához kapcsolódó tudnivalók a beleegyezés után, például életvezetési tanácsok, vagy a kontroll szükségessége.

A betegnek joga van számára **egyéniestett formában, érthető módon** történő, teljes körű tájékoztatásra:

- egészségi állapotáról, annak orvosi megítéléséről,
- javasolt vizsgálatokról, beavatkozásokról, azok elvégzésének előnyeiről, kockázatairól, tervezett időpontjaikról, a vizsgálatokkal kapcsolatos döntési jogáról,
- az ellátás folyamatáról, várható kimeneteléről,
- a további ellátásokról, lehetséges alternatív eljárásokról, módszerekről,
- a javasolt életmódról,
- a vizsgálatok eredményéről.

A betegnek joga van:

- megismerni az ellátásban közreműködő személyek nevét, szakképesítését, beosztását
- a tájékoztatás során és azt követően kérdezni
- megjelölni azt a személyt, akit az orvos tájékoztathat, illetve kizárni személyeket a tájékoztatásból.

A tájékoztatásról a cselekvőképes beteg lemondhat, azonban, ha a beavatkozásra a beteg kezdeményezésére kerül sor, lemondása csak írásban érvényes.

6. AZ ÖNRENDELKEZÉSHEZ VALÓ JOG

alapján a betegnek joga van **szabadon dönteni** az egészségügyi ellátás igénybevételéről, a beavatkozásokba történő beleegyezésről, illetve azok visszautasításáról. Cselekvőképes beteg megnevezheti azt a személyt, aki jogosult helyette a beleegyezés és visszautasítás jogát gyakorolni, illetve hozzátartozói közül bárkit kizárhat ezen jog gyakorlásából. Amennyiben a beteg cselekvőképtelen és nincs helyettes nyilatkozattételre jogosult személy, akkor az egészségügyi törvény által meghatározott sorrend érvényesül a beleegyezés és visszautasítás jogának a gyakorlására: törvényes képviselő, házastárs/élettárs, gyermek, szülő, testvér, nagyszülő, unoka.

A beteg **beleegyezése nem szükséges**, ha:

- a beteg közvetlen életveszélyben van,
- a beavatkozás elmaradása mások testi épségét, egészségét veszélyezteti,
- a helyettes joggyakorló beleegyezése késedelemmel jár, a beavatkozás késedelme pedig a beteg egészségének súlyos vagy maradandó károsodásához vezet,
- invazív (testen belüli) beavatkozás közben szükségessé válik a műtét kiterjesztése, és a kialakult állapot sürgős szükségnek minősíthető.

A beteg beleegyezése történhet szóban, írásban, ráutaló magatartással, melyet bármikor visszavonhat.

Írásbeli nyilatkozat kell:

- minden műtéti, illetve az emberi testbe hatoló komolyabb beavatkozás előtt,
- bármely, életében eltávolított sejtjének, szövetének, szervének, testrészének – egészségügyi ellátással össze nem függő – bármilyen célú felhasználásához.

7. AZ ELLÁTÁS VISSZAUTASÍTÁSÁNAK JOGA

szerint minden cselekvőképes beteget megillet az ellátás visszautasításának joga kivéve, ha ezzel mások életét, vagy testi épségét veszélyezteti. Lehetőség szerint fel kell tártatni, hogy mi vezette a beteget arra, hogy a kezelést visszautasítsa, és tájékoztatni kell a kezelés elmaradásának következményeiről. Meg kell kísérelni, hogy a döntését megváltoztassa, de nem szabad a döntés megváltoztatására kényszeríteni.

A beteg minden olyan ellátást, amelynek elmaradása esetén egészségi állapotában várhatóan **súlyos vagy maradandó károsodás** következne be, csak közokiratban vagy teljes bizonyító erejű magánokiratban, illetve írásképtelensége esetén két tanú együttes jelenlétében utasíthat vissza. Ez a jog nem illeti meg a cselekvőképtelen és a korlátozottan cselekvőképes beteget.

Életmentő vagy életfenntartó ellátás visszautasítására egy 3 tagú orvosi bizottság (pszichiáter, szakorvos, kezelőorvos) vizsgálatát követően van mód. A bizottságnak egybehangzóan és írásban kell nyilatkoznia arról, hogy a beteg döntését a következmények tudatában hozta meg, a beteg olyan súlyos betegségben szenved, amely az orvostudomány mindenkori állása szerint rövid időn belül – megfelelő egészségügyi ellátás mellett is – halálhoz vezet és gyógyíthatatlan. A beteget a vizsgálatot követő 3. napon ismételt nyilatkoztatni kell két tanú előtt. A beteg nem utasíthatja vissza az életfenntartó vagy életmentő beavatkozást, ha várandós és előre láthatóan képes a gyermek kihordására. A cselekvőképességében bármely módon korlátozott beteg esetében – életmentő vagy életfenntartó ellátás visszautasításakor – az egészségügyi szolgáltató indít keresetet a beleegyezés bíróság általi pótlása iránt. A bíróság nem peres eljárásban, soron kívül jár el.

A visszautasításra vonatkozó jognyilatkozat bármikor, alaki kötöttség nélkül visszavonható. Cselekvőképes személy – későbbi esetleges cselekvő képtelensége esetére – közokiratban előre rendelkezhet a visszautasításról, illetve a helyettes joggyakorlóról. (un. – Élő végrendelet –)

8. AZ EGÉSZSÉGÜGYI DOKUMENTÁCIÓ MEGISMERÉSÉNEK JOGA

alapján az egészségügyi dokumentációval az egészségügyi szolgáltató, az abban szereplő adattal a beteg rendelkezik.

A beteg jogosult

- a gyógykezeléssel összefüggő adatainak kezeléséről tájékoztatást kapni,
- a rá vonatkozó egészségügyi adatokat megismerni,
- az egészségügyi dokumentációba betekinteni, azokról kivonatot vagy másolatot készíteni, valamint saját költségére másolatot kapni,
- több résztvevénységből álló, összefüggő ellátási folyamat végén vagy fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátást követően írásbeli összefoglaló jelentést (zárási jelentést) kapni,
- az általa pontatlannak vagy hiányosnak vélt rá vonatkozó egészségügyi dokumentáció kiegészítését, kijavítását kezdeményezni.

A beteg halála után törvényes képviselője, közeli hozzátartozója, valamint örököse – írásos kérelme alapján – jogosult a halál okával összefüggő vagy összefüggésbe hozható, továbbá a halál bekövetkezését megelőző gyógykezeléssel kapcsolatos egészségügyi adatokat megismerni, az egészségügyi dokumentációba betekinteni, valamint azokról kivonatot, másolatot készíteni vagy saját költségére másolatot kapni.

Az egészségügyről szóló törvény kivételesen lehetőséget ad a **pszichiátriai betegek esetén** a dokumentáció megismeréséhez való jog orvos általi korlátozására, ha alapos okkal feltételezhető, hogy

a dokumentáció megismerése a beteg gyógyulását nagymértékben veszélyeztetné, vagy más személy személyiségi jogait sértené. A korlátozásról a betegjogi képviselőt és a beteg törvényes vagy meghatalmazott képviselőjét haladéktalanul értesíteni kell.

9. AZ ORVOSI TITOKTARTÁSHOZ VALÓ JOG

alapján a beteg jogosult arra, hogy az ellátásában részt vevő személyek a rá vonatkozó adatokat **bizalmasan kezeljék**.

A betegnek joga van:

- eldönteni, hogy állapotáról kinek adható felvilágosítás, illetve ki is zárhat személyeket a tájékoztatásból.
- olyan körülmények biztosításához, amikor gyógykezelése során csak az ellátásában résztvevő személyek vannak jelen.

II. A BETEG KÖTELEZETTSÉGEI

A beteg – amennyiben ezt egészségi állapota lehetővé teszi – köteles az ellátásában közreműködő egészségügyi dolgozókkal képességei és ismeretei szerint az alábbiak szerint **együttműködni**:

- tájékoztatni őket mindarról, amely szükséges a kórisme megállapításához, különösen minden korábbi betegségéről, gyógykezeléséről, gyógyszer vagy gyógyhatású készítmény szedéséről, egészségkárosító kockázati tényezőiről,
- tájékoztatni őket – saját betegségével összefüggésben – mindarról, amely mások életét vagy testi épségét veszélyeztetheti, így különösen a fertőző betegségekről és a foglalkozás végzését kizáró megbetegedésekről és állapotokról,
- tájékoztatni őket minden, az egészségügyi ellátást érintő, általa korábban tett jognyilatkozatáról,
- a gyógykezelésével kapcsolatban tőlük kapott rendelkezéseket betartani,
- a gyógyintézet házirendjét betartani,
- a jogszabály által előírt térítési díjat megfizetni
- jogszabályban előírt személyes adatait hitelt érdemlően igazolni.

A betegek és hozzátartozóik jogaik gyakorlása során kötelesek tiszteletben tartani más betegek jogait, az intézmény jelen tájékoztatóban előírt működési rendjét, továbbá nem sérthetik az egészségügyi dolgozók törvényben foglalt jogait.

Budapest, 2025.05.23.

Érvényes visszavonásig

Prof. Dr. Müller Veronika 3
Tanszékvezető egyetemi tanár, igazgató

